TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 16. jūlijā *

Lieta C-208/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Bayerisches Landessozialgericht* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2007. gada 15. martā un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 20. aprīlī, tiesvedībā

Petra von Chamier-Glisczinski

pret

Deutsche Angestellten-Krankenkasse.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*] (referents), H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un P. Linda [*P. Lindh*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs B. Fileps [*B. Fülöp*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 12. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— fon Šamjē-Glisčinskis [*von Chamier-Glisczinski*], kas pārstāv fon Šamjē-Glisčinsku [*Chamier-Glisczinski*], vārdā — O. Kīferle [*O. Kieferle*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

— Norvēģijas valdības vārdā — J. A. Dālbaks [*J. A. Dalbakk*] un M. P. Vennero [*M. P. Wennerå*], kā arī K. Flestade [*K. Fløistad*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Kreišics [*V. Kreuschitz*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2008. gada 11. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 19. pantu Padomes 1971. gada 14. jūnijā Regulā (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, kura grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97 (OV 1997, L 28, 1. lpp.), kas savukārt grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Regulu (EK) Nr. 1386/2001 (OV L 187, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1408/71"), kā arī EKL 18., 39. un 49. pantu un 10. pantu Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulā (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.), kas grozīta ar Padomes 1992. gada 27. jūlija Regulu (EEK) Nr. 2434/92 (OV L 245, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "Regula Nr. 1612/68").

2 Šis lūgums radies saistībā ar prāvu starp fon Šamjē-Gliščinsku un *Deutsche Angestellten-Krankenkasse* (Vācijas Darba ņēmēju slimokase — turpmāk tekstā "*DAK*") par atteikšanos apmaksāt noteiktus izdevumus, kuri radušies par aprūpi aprūpes iestādē, kas atrodas Austrijā.

3 Fon Šamjē-Gliščinska nomira 2007. gada 20. maijā. Viņas vīrs stājās šīs kundzes vietā pamata prāvā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesības

4 Regulas Nr. 1408/71 1. pantā ir paredzēts, ka tā piemērošanas nolūkos:

"a) "darbinieks" un "pašnodarbināta persona" attiecīgi ir:

i) jebkura persona, kas ir obligāti apdrošināta vai brīvprātīgi tālākapdrošināta pret vienu vai vairākiem riskiem, kas ir ietverti darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām paredzētā sociālā nodrošinājuma sistēmā;

[..]

f) i) "ģimenes loceklis" nozīmē jebkuru personu, kuru par ģimenes locekli definē vai atzīst [..] tiesību aktos, saskaņā ar kuriem tiek paredzēti pabalsti, vai

[..]

h) “dzīvesvieta” nozīmē pastāvīgo dzīvesvietu;

i) “uzturēšanās” nozīmē pagaidu dzīvesvietu;

[..]

o) “kompetentā institūcija” nozīmē:

i) institūciju, kurā attiecīgā persona ir apdrošināta brīdī, kad tiek iesniegts pieteikums pabalsta saņemšanai,

vai

[..]

p) “dzīvesvietas institūcija [iestāde]” un “uzturēšanās vietas institūcija [iestāde]” nozīmē attiecīgi institūciju [iestādi], kuras kompetencē ir piešķirt pabalstus vietā, kur attiecīgā persona dzīvo, un institūciju [iestādi], kuras kompetencē ir piešķirt pabalstus vietā, kur uzturas attiecīgā persona, saskaņā ar tiem tiesību aktiem, ko pārvalda šī institūcija [iestāde], vai, ja nav šādas institūcijas [iestādes], institūcija [iestāde], ko norādījusi attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde;

q) “kompetentā valsts” nozīmē dalībvalsti, kurā atrodas kompetentā institūcija [iestāde];

[..].”

5 Tās pašas regulas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šī regula attiecas uz darba ņēmējiem, uz kuriem attiecas vai ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti un kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi, vai kuri ir bezvalstnieki vai bēgļi, kas dzīvo kādā dalībvalstī, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādnieku zaudējušām personām.”

6 Saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta 1) apakšpunktu šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar t.sk. sociālā nodrošinājuma jomu “slimības un maternitātes pabalsti”.

7 Regulas Nr. 1408/71 19. pantā ar nosaukumu “Dzīvesvieta dalībvalstī, kas nav kompetentā valsts — Vispārīgie noteikumi”, kurš ietverts III sadaļas 1. nodaļas 2. iedaļā “Darba ņēmēji un viņu ģimenes locekļi”, ir noteikts:

“1. Darba ņēmējs, kas dzīvo dalībvalstī, kura nav kompetentā valsts, un kas atbilst kompetentās valsts tiesību aktu nosacījumiem par tiesībām uz pabalstiem [..], saņem savas dzīvesvietas valstī:

a) pabalstus natūrā, ko kompetentās institūcijas vārdā nodrošina dzīvesvietas institūcija saskaņā ar tiesību aktiem, ko šī institūcija piemēro, tā, it kā viņš būtu tajā apdrošināts;

b) naudas pabalstus, ko nodrošina kompetentā institūcija saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro. Vienojoties kompetentajai institūcijai [iestādei] un dzīvesvietas institūcijai [iestādei], pēdējā še minētā institūcija [iestāde] tomēr var nodrošināt šādus pabalstus pirmās še minētās institūcijas [iestādes] vārdā saskaņā ar kompetentās valsts tiesību aktiem.

2. Analoģiski 1. punktu piemēro ģimenes locekļiem, kas dzīvo kādā dalībvalstī, kura nav kompetentā valsts, ja viņiem nav tiesību uz šādiem pabalstiem saskaņā ar tās valsts tiesību aktiem, kurā viņi dzīvo.

[..]”

8 Tajā pašā Regulas Nr. 1408/71 iedaļā ir atrodams 22. pants ar nosaukumu “Uzturēšanās ārpus kompetentās valsts — Atgriešanās vai pārcelšanās uz dzīvi citā dalībvalstī

slimības vai maternitātes laikā — Nepieciešamība doties uz citu dalībvalsti, lai saņemtu pienācīgu ārstēšanu". Saskaņā ar šo pantu:

"1. Darba ņēmējs, kurš atbilst kompetentās valsts tiesību aktu nosacījumiem par tiesībām uz pabalstiem [..] un:

[..]

b) kurš ir ieguvis tiesības uz tādiem pabalstiem, par kuriem jāmaksā kompetentajai institūcijai [iestādei], un kuram šī institūcija [iestāde] ir atļāvusi [..] pārcelt savu dzīvesvietu uz citu dalībvalsti,

[..]

ir tiesības:

i) uz pabalstiem natūrā, ko kompetentās institūcijas [iestādes] vārdā nodrošina uzturēšanās vai dzīvesvietas institūcija [iestāde] saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro, tā, it kā viņš būtu tajā apdrošināts; tomēr kompetentās valsts tiesību akti reglamentē laikposma ilgumu, kurā tiek nodrošināti šie pabalsti;

ii) uz naudas pabalstiem, ko nodrošina kompetentā institūcija [iestāde] saskaņā ar tiesību aktiem, ko tā piemēro. Vienojoties kompetentajai institūcijai [iestādei] un uzturēšanās vai dzīvesvietas institūcijai [iestādei], pēdējā še minētā institūcija [iestāde] tomēr var nodrošināt šādus pabalstus pirmās še minētās institūcijas [iestādes] vārdā saskaņā ar kompetentās valsts tiesību aktiem.

2. Atļauju, kas pieprasīta saskaņā ar šā panta 1. punkta b) apakšpunktu, var atteikt tikai tad, ja ir konstatēts, ka attiecīgās personas pārvietošanās var kaitēt tās veselības stāvoklim vai ārstēšanas saņemšanai.

[..]

3. Analoģiski 1. un 2. punktu piemēro attiecībā uz darbinieka vai pašnodarbinātas personas ģimenes locekļiem.

[..]"

9 Atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 36. pantam pilnībā kompensē pabalstus natūrā, ko saskaņā ar šīs regulas 19. un 22. pantu ir nodrošinājusi kādas dalībvalsts iestāde kādas citas dalībvalsts iestādes vārdā. Šādas kompensācijas nosaka un veic saskaņā ar Padomes 1972. gada 21. marta Regulas (EEK) Nr. 574/72, ar kuru nosaka īstenošanas kārtību Regulai (EEK) Nr. 1408/71 (OV L 74, 1. lpp.), 93.–95. pantu.

10 Saskaņā ar Regulas Nr. 1612/68 10. pantu:

"1. Ja darba ņēmējs, kas ir vienas dalībvalsts pilsonis, strādā algotu darbu citā dalībvalstī, kopā ar viņu drīkst apmesties:

a) šā darba ņēmēja laulātais un viņu bērni, kas ir jaunāki par 21 gadu vai arī atrodas viņa apgādībā;

[..]."

Vācijas tiesības

11 Sociālā nodrošinājuma kodeksa XI sējumā (*Sozialgesetzbuch*, turpmāk tekstā — "*SGB* XI sējums") ir paredzēta apdrošināšanas sistēma pret atkarības risku (turpmāk tekstā — "atkarības apdrošināšana").

12 Savā rakstveida atbildē, kas Tiesas kancelejā iesniegta 2008. gada 20. aprīlī, uz rakstveida jautājumu, ko Tiesa tai nosūtīja 2008. gada 12. martā, Vācijas valdība ir izklāstījusi dažus šīs sistēmas aspektus. No šīs atbildes, lasot to kopā ar Eiropas Kopienu Komisijas rakstveida apsvērumiem, izriet, ka šī sistēma paredz trīs veidus, kādos var notikt intervence aprūpējamo personu labā, proti, sniedzot palīdzības pakalpojumus (*Pflegesachleistung*), kas regulēti *SGB* XI sējuma 36. pantā, aprūpes pabalstu, lai segtu par paša apmaksāto aprūpi (*Pflegegeld*, turpmāk tekstā — "aprūpes pabalsts"), kas

savukārt regulēts *SGB* XI sējuma 37. pantā, kombinētos pakalpojumus (*Kombinationsleistung*), kas regulēti *SGB* XI sējuma 38. pantā, kā arī pilnu aprūpi aprūpes iestādē (*vollstationäre Pflege*), kas regulēta *SGB* XI sējuma 43. pantā.

13 *SGB* XI sējuma 36. pantā ir paredzēts, ka personām, kurām nepieciešama aprūpe un ārstēšana viņu dzīvesvietā, ir tiesības uz pabalstiem natūrā, ko nodrošina ambulatoro pakalpojumu sniedzēju, kuriem ir noslēgti līgumi ar *Pflegekasse* (turpmāk tekstā — "aprūpes slimokase") darbinieki. Slimokase sedz izdevumus par šiem pakalpojumiem maksimāli pieļaujamā apmēra ietvaros, kas mainās atkarībā no attiecīgās personas atkarības pakāpes. III kategorijai faktu pamata lietā norises laikā šis pieļaujamais apmērs bija DEM 2800 (aptuveni EUR 1432) mēnesī, un to varēja paaugstināt līdz DEM 3750 (aptuveni EUR 1918) mēnesī gadījumos, kuros ir nepieciešama intensīva aprūpe. Slimokase norēķinās par sniegtajiem pakalpojumiem pēc tarifiem, kas noteikti pakalpojumu sniegšanas līgumos, kas noslēgti ar dažādiem ambulatoro pakalpojumu sniedzējiem. Medicīniskā ārstēšana dzīvesvietā nav viens no natūrā sniegtā pabalsta veidiem *SGB* XI sējuma 36. panta izpratnē un tiek segta no veselības apdrošināšanas.

14 *SGB* XI sējuma 37. pantā ir noteikts, ka aprūpējamās personas var saņemt ikmēneša aprūpes pabalstu, ja tās pašas sagādā sev nepieciešamos ārstēšanas un aprūpes pakalpojumus. Pabalsta saņēmējs var izlietot pabalstu pēc saviem ieskatiem un tātad arī apmaksāt pakalpojumus, kas nav nosegti ar apdrošināšanu vai ko sniedz personas, kas nav pakalpojumu sniedzēji, ar kuriem noslēgti attiecīgi līgumi. Arī šī pabalsta summa mainās atkarībā no personas atkarības pakāpes. III kategorijai faktu pamata lietā norises laikā šī summa bija DEM 1300 (aptuveni EUR 665) mēnesī.

15 *SGB* XI sējuma 38. pantā regulēti tā saucamie kombinētie pakalpojumi natūrā *SGB* XI sējuma 36. panta izpratnē un *SGB* XI sējuma 37. pantā paredzētais aprūpes pabalsts. Saskaņā ar minēto 38. pantu sociāli apdrošinātai personai, kas neizmanto visu tai saskaņā ar minēto 36. pantu pienākošos pabalstu, var vienlaikus saņemt minētajā 37. pantā paredzēto aprūpes pabalstu, kura summa tiek samazināta par procentu daļu, kas atbilst minētajā 36. pantā minētā pabalsta natūrā izlietošanas daļai. Pabalsta saņēmējs pats izlemj, cik lielā apmērā viņš vēlas izlietot pabalstu natūrā. No Tiesai

iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka kombinēto pabalstu mērķis ir atļaut lielāku patstāvību, organizējot aprūpējamās personas aprūpi viņas dzīvesvietā.

16 Izdevumi par pakalpojumiem, kas pārsniedz aprūpes nepieciešamības apdrošināšanā paredzētos maksimālos apmērus, ir jāapmaksā apdrošinātajai personai.

17 Turklāt saskaņā ar *SGB* XI sējuma 43. pantu, ko Komisija citējusi savos apsvērumos, aprūpējamajām personām ir tiesības uz pilnīgu aprūpi aprūpes iestādē, ja aprūpe dzīvesvietā vai daļēja aprūpe aprūpes iestādē nav iespējama vai, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpatnības, nav apspriežama. Slimokase aprūpes, medicīniskās ārstēšanas un sociālās palīdzības izdevumus sedz pēc bāzes likmēm. Aprūpējamajām personām, kuras pieder III kategorijai, šī bāzes likme mēnesī faktu pamata lietā norises laikā bija DEM 2800 (aptuveni EUR 1432) un īpašos gadījumos, kad nepieciešama intensīva aprūpe, tā bija DEM 3300 (aptuveni EUR 1688). Kopumā slimokases apmaksātās summas nevar pārsniegt 75 % no visiem izdevumiem par uzturēšanos specializētā iestādē. Sociāli apdrošinātai personai, kas izvēlas pilnīgu aprūpi aprūpes iestādē, kaut arī minētā slimokase ir atzinusi, ka tas nav nepieciešams, ir tiesības uz piemaksu, kas atbilst apmēram, kāds par atkarības kategoriju, kurai pieder šī persona, paredzēts *SGB* XI sējuma 36. pantā.

18 Tāpat *SGB* XI sējuma 34. panta 1. punkta 1) apakšpunktā, kas atrodams šī likuma kopējos noteikumos, paredzēts, ka, ņemot vērā atsevišķus izņēmumus saistībā ar pagaidu uzturēšanos, kuriem nav nozīmes pamata prāvā, pabalsta izmaksa tiek apturēta uz laiku, kamēr sociāli apdrošinātā persona atrodas ārvalstīs. Katrā ziņā no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka šī norma būtu jāskata Tiesas 1998. gada 5. marta sprieduma lietā C-160/96 *Molenaar* (*Recueil*, I-843. lpp., 39. un 44. punkts) kontekstā, kurā Tiesa nosprieda, ka Regulas Nr. 1408/71 19. panta 1. punkts, 25. panta 1. punkts un 28. panta 1. punkts ir šķēršļi, lai tāda pakalpojuma kā *SGB* XI sējuma 37. pantā paredzētais aprūpes pabalsts saņemšana tiktu pakārtota nosacījumam par sociāli apdrošinātās personas dzīvesvietu apdrošināšanas valstī. No Vācijas iestāžu Tiesai iesniegtajiem materiāliem izriet, ka šajā spriedumā tiek pausta prasība ārpus Vācijas maksāt aprūpes pabalstu par tādiem pakalpojumiem kā šajā gadījumā, bet ne par

pakalpojumiem, kuri saskaņā ar Vācijas tiesībām tiek kvalificēti kā pakalpojumi natūrā — kā *SGB* XI sējuma 36. vai 43. pantā minētie.

19 Visbeidzot, no Tiesai iesniegtajiem materiāliem arī izriet, ka saskaņā ar *SGB* XI sējuma 72. pantu aprūpes izdevumus pilnībā šī paša likuma 43. panta izpratnē slimokases sedz tikai par uzturēšanos aprūpes iestādēs, ar kurām ir noslēgti attiecīgi līgumi šī likuma izpratnē.

Austrijas tiesības

20 Ir skaidrs, ka Austrijas tiesībās vismaz tādām personām, kas ir tādā situācijā, kādā atrodas fon Šamjē-Gliščinska, nav paredzēti pabalsti natūrā, lai segtu ar palīdzības pakalpojumiem saistītus izdevumus.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

21 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka fon Šamjē-Gliščinska, Vācijas pilsone, kas dzīvo Minhenē (Vācija), saņēma no *DAK*, sociālā nodrošinājuma iestādes, kurā viņa bija apdrošināta saistībā ar vīra nodarbinātību, kombinētos atkarības apdrošināšanas pabalstus, kas paredzēti *SGB* XI sējuma 38. pantā III kategorijai.

22 Atbildot uz iesniedzējtiesai adresēto lūgumu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 104. panta 5. punktu, iesniedzējtiesa Tiesai iesniedza divas vēstules, kas Tiesas kancelejā tika

saņemtas attiecīgi 2008. gada 11. un 18. aprīlī — vienu no lietas dalībnieka pamata prāvā, bet otru no *DAK*.

23 Vēstulē no lietas dalībnieka pamata prāvā ir norādīts, ka fon Šamjē-Glisčinskis no 1987. gada 1. marta līdz 2002. gada 30. jūnijam ir bijis darba ņēmējs Vācijā, bet no 2001. gada ir atbrīvots no darba pienākumu pildīšanas saskaņā ar vienošanos, kas noslēgta ar tā darba devēju, par darba līguma laušanu. Tiesas sēdē fon Šamjē-Glisčinskis, atbildot uz dažiem Tiesas uzdotiem jautājumiem, cita starpā precizēja, ka šī vienošanās tika noslēgta tādēļ, ka viņš vairs neesot spējīgs apdrošināt pakalpojumus, kas bijuši nepieciešami viņa sievas stāvokļa dēļ.

24 No iesniedzējtiesas lēmuma, kā arī no Tiesai iesniegtajiem materiāliem izriet, ka 2001. gada 27. augustā fon Šamjē-Glisčinskis būtībā ir lūdzis *DAK*, lai tā atkarības apdrošināšanas pabalstus, uz kuriem fon Šamjē-Glisčinskai bija tiesības saskaņā ar Vācijas tiesisko regulējumu, sniedz kā *SGB* XI sējuma 43. pantā paredzēto pilno aprūpi aprūpes iestādē, kas atrodas Austrijā, kurā tā vēlējās uzturēties (turpmāk tekstā — "2001. gada 27. augusta lūgums"). Tiesas sēdes laikā fon Šamjē-Glisčinskis šajā sakarā precizēja, ka, tā kā viņš vēlējās savā ziņā pārņemt netālu no Zalcburgas (Austrija) esošu uzņēmumu, viņš vēlējās savu sievu ievietot aprūpes iestādē netālu no šīs pilsētas.

25 2001. gada 27. augusta lūgumu *DAK* noraidīja ar 2001. gada 31. augusta lēmumu, motivējot, ka tādās situācijās, kādā atrodas fon Šamjē-Glisčinska, Austrijas tiesības neparedz pabalsta piešķiršanu šīs dalībvalsts sociāli apdrošinātai personai. *DAK* skatījumā fon Šamjē-Glisčinskai tomēr esot tiesības uz *SGB* XI sējuma 37. pantā minēto aprūpes pabalstu III kategorijai, proti, DEM 1300 mēnesī.

26 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka no 2001. gada 17. septembra līdz 2003. gada 18. decembrim fon Šamjē-Glisčinska uzturējās valsts atzītā aprūpes iestādē Austrijā, uz

kurieni saskaņā ar šajā lēmumā norādīto viņa pārcēlās tāpēc, ka vīrs šajā valstī vēlējās atrast darbu.

27 Tomēr lietas dalībnieka pamata prāvā vēstulē, kas iepriekš minēta šī sprieduma 22. punktā, ir apstiprināts, ka fon Šamjē-Glisčinskis kopš 2001. gada augusta meklēja darbu Austrijā, lai "varētu atrasties sievas tuvumā". Turklāt tiesas sēdē fon Šamjē-Glisčinskis norādīja, ka, lai savā ziņā pārņemtu šī sprieduma 24. punktā minēto Austrijas uzņēmumu, viņš lielāko daļu laika pavadīja Zalcburgā, dzīvesvietu saglabājot Minhenē. Viņš šajā sēdē precizēja arī, ka 2002. gada februārī darījumu sarunas saistībā ar minēto uzņēmumu esot cietušas neveiksmi un viņam esot nācies meklēt algotu darbu Austrijā.

28 Ar 2002. gada 20. marta lēmumu *DAK* noraidīja sūdzību, kas tika iesniegta par tās 2001. gada 31. augusta lēmumu. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka galvenais šī noraidījuma pamatojums ir tāds, ka *SGB* XI sējuma 43. pantā minēto pilno aprūpi aprūpes iestādē nevarot "eksportēt", jo runa esot par pabalstu natūrā. *DAK* skatījumā atbilstoši iepriekš minētajam spriedumam lietā *Molenaar* tikai aprūpes pabalstu, neraugoties uz *SGB* XI sējuma 34. pantā paredzēto ierobežojumu, kā naudas pabalstu var sniegt Austrijā. Turklāt, pēc *DAK* domām, attiecīgā aprūpes iestāde Austrijā neesot noslēgusi līgumu ar slimokasi *SGB* XI sējuma izpratnē, kaut arī pat Vācijas teritorijā šī likuma 43. pantā paredzētā pilnā aprūpe var tikt sniegta tikai iestādēs, ar kurām minētā likuma izpratnē ir noslēgti līgumi.

29 Tiesas sēdes laikā fon Šamjē-Glisčinskis precizēja, ka 2003. gada beigās viņš ir deklarējis savu uzņēmējdarbību Vācijā, pārcēlis savu dzīvesvietu uz Laufeni (Vācija) un nokārtojis, lai viņa sieva atgrieztos Vācijā. No šī sprieduma 22. punktā minētās lietas dalībnieka pamata prāvā vēstules izriet, ka, sākot no 2004. gada jūlija, fon Šamjē-Glisčinskai bija iespējams sniegt aprūpi aprūpes iestādē tiešā Laufenes tuvumā — vietā kur viņas vīrs 2004. gada aprīlī bija nodibinājis savas komercdarbības veikšanas vietu.

30 No šī sprieduma 22. punktā minētās *DAK* vēstules izriet, ka fon Šamjē-Gliščinskis *DAK* bija apdrošināts:

— brīvprātīgā kārtā kā darba ņēmējs līdz 2002. gada 30. jūnijam;

— obligātā kārtā no 2002. gada 1. jūlijam līdz 2003. gada 18. decembrim, kad viņš bija reģistrēts kā darba meklētājs Minhenes nodarbinātības dienestā, no kura saņēma bezdarbnieka pabalstu, un

— sākot no 2003. gada 19. decembra kā pašnodarbināta persona.

31 Ar 2005. gada 11. oktobra spriedumu *Sozialgericht München* (Minhenes Sociālo lietu tiesa) noraidīja prasību, kas bija celta pret *DAK* 2002. gada 20. marta lēmumu.

32 Par šo spriedumu *Bayerisches Landessozialgericht* (Bavārijas federālās zemes Sociālo lietu tiesa) iesniegtās apelācijas sūdzības ietvaros prasītāja pamata prāvā uzturēja prasību atmaksāt izdevumus par laika posmu no 2001. gada 17. septembra līdz 2003. gada 18. decembrim, kas saistīti ar uzturēšanos aprūpes iestādē Austrijā, tādā apmērā, kas atbilst starpībai starp saņemto aprūpes pabalstu, piemērojot *SGB* XI sējuma 37. pantu, un Vācijas tiesiskajā regulējumā paredzēto apmēru pilnai aprūpei, kāda paredzēta *SGB* XI sējuma 43. pantā.

33 Savu prasījumu atbalstam tā uzsvēra, ka pabalsti natūrā faktiski atbilstot naudas pabalstiem no *DAK* viedokļa, jo nav neviena diferenciācijas kritērija, kas ļautu izslēgt pabalstu natūrā "eksportu". Tā piebilda, ka atteikums piešķirt pabalstus natūrā ir pretrunā EKL 39. pantam, to lasot kopā ar Regulas Nr. 1612/68 10. pantu, kas piemērojams pēc analoģijas. Visbeidzot, tā atsaucās uz EKL 49. pantā paredzētās pakalpojumu sniegšanas brīvības pārkāpumu.

34 Šajos apstākļos *Bayerische Landessozialgericht*, uzskatot, ka tās izskatāmās tiesvedības atrisināšana ir atkarīga no Kopienu tiesību interpretācijas, nolēma apturēt tiesvedību lietā un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [..] Regulas [..] Nr. 1408/71 [..] 19. panta 1. punkta a) apakšpunkts, vajadzības gadījumā skatot to kopā ar tā 2. punktu, ņemot vērā EKL 18., 39., 49. pantu, ko skata kopā ar [..] Regulas [..] Nr. 1612/68 [..] 10. pantu, ir interpretējams tādējādi, ka darba ņēmējiem vai pašnodarbinātām personām, vai viņu ģimenes locekļiem nav paredzēti naudas pabalsti vai atlīdzība, ko kompetentās institūcijas vārdā nodrošina dzīvesvietas iestāde, ja saskaņā ar tiesību aktiem, kas piemērojami šai iestādei, personai, ko ir apdrošinājusi šī iestāde, paredzēti nevis pabalsti natūrā, bet gan naudas pabalsti?

2) Gadījumā, ja šādu tiesību nav, vai saskaņā ar EKL 18. pantu vai arī EKL 39. un 49. pantu ir tiesības pieprasīt no kompetentās iestādes segt izdevumus, iepriekš saņemot atļauju, par stacionāru uzturēšanos aprūpes iestādē citā dalībvalstī attiecīgajā dalībvalstī maksājamā pabalsta apmērā?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

35 No iesniedzējtiesas lēmuma, proti, pirmā jautājuma, izriet, ka iesniedzējtiesa vēlas noteikt, vai Regula Nr. 1408/71 — šajā gadījumā EKL 18., 39. un 49. panta kontekstā un ņemot vērā Regulas Nr. 1612/68 10. pantu — ir jāinterpretē tādējādi, ka apdrošinātajai personai, kas apdrošināta kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes loceklis, ir tiesības saņemt pabalstu kā atlīdzību vai izdevumu segšanu, ko veic kompetentā iestāde, ja atšķirībā no kompetentās valsts sociālās apdrošināšanas sistēmas dalībvalsts, kurā šī persona dzīvo, sociālās apdrošināšanas sistēma apdrošinātajām personām neparedz pabalstus natūrā gadījumos, kad tāda kā minētā persona ir jāaprūpē.

36 Prasītājs pamata prāvā šajā sakarā norāda, ka, tā kā praktiski pabalsts natūrā var tikt piešķirts atlīdzības formā, nav šķēršļu, lai šādus pabalstus neeksportētu, un ka apdrošinātajai personai ir tiesības no kompetentās iestādes saņemt kompensāciju par izdevumiem tādā apmērā, kas atbilst pabalstiem, ko varētu saņemt šīs iestādes dalībvalstī.

37 Savukārt Vācijas un Norvēģijas valdības, kā arī Komisija uzskata, ka ar Regulas Nr. 1408/71 19. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu no pabalstiem natūrā skaidri tiek nošķirti naudas pabalsti, radot divkāršu mehānismu: dzīvesvietas dalībvalstī darba ņēmējs vai pašnodarbinātā persona, pirmkārt, saņem pabalstus natūrā saskaņā ar dzīvesvietas iestādei piemērojamajiem tiesību aktiem un, otrkārt, naudas pabalstus saskaņā ar kompetentajai iestādei piemērojamajiem tiesību aktiem. Tādējādi dzīvesvietas pārcelšana uz citu dalībvalsti varētu būt iemesls, lai pilnībā vai daļēji zaudētu tiesības uz sociālās apdrošināšanas pabalstiem. Tādā gadījumā kā pamata lietā, pieņemot, ka personām, kas atrodas līdzīgā situācijā kā fon Šamjē-Gliščinska, Austrijas tiesības paredz tikai naudas pabalstus, izslēdzot pabalstus natūrā, prasītājs pamata lietā

nevarētu atsaukties uz Regulas Nr. 1408/71 19. panta 1. punktu, lūdzot atmaksāt dažus izdevumus, kas saistīti ar uzturēšanos aprūpes iestādē Austrijā.

38 Šajā sakarā vispirms ir jāatgādina, ka atbilstoši Regulas Nr. 1408/71 2. panta 1. punktam šī regula attiecas uz darba ņēmējiem, uz kuriem attiecas vai ir attiekušies vienas vai vairāku dalībvalstu tiesību akti un kuri ir kādas dalībvalsts pilsoņi, kas dzīvo vienā vai vairākās dalībvalstīs, kā arī uz viņu ģimenes locekļiem un viņu apgādnieku zaudējušām personām. Saskaņā ar šīs regulas 1. panta a) un i) punktu "darbinieks" un "pašnodarbināta persona" ir jebkura persona, kura ir apdrošināta obligātajā apdrošināšanā vai brīvprātīgi tālākapdrošināta pret viena vai vairāku veidu risku, uz kuru attiecas darbiniekiem vai pašnodarbinātām personām paredzētas sociālā nodrošinājuma sistēmas jomas. Atbilstoši minētā 1. panta f) un i) punktam minētās regulas piemērošanas nolūkos "ģimenes loceklis" nozīmē jebkuru personu, kuru par ģimenes locekli definē vai atzīst tiesību aktos, saskaņā ar kuriem tiek paredzēti pabalsti.

39 No tā izriet, ka uz tādām apdrošinātām personām kā fon Šamjē-Glisčinskas vīrs attiecas Regulas Nr. 1408/71 piemērojamība personām. Faktiski, pirmkārt, kā tas izriet no šī sprieduma 30. punkta, šī sprieduma 25. un 28. punktā minēto *DAK* lēmumu pieņemšanas laikā, kad tika atteikts piešķirt visus lūgtos pabalstus un tālāk noraidīta iesniegtā sūdzība pret sākotnējo lēmumu, fon Šamjē-Glisčinskis fakultatīvā kārtā bija apdrošināts *DAK*. Otrkārt, no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka fon Šamjē-Glisčinska ar sava vīra starpniecību bija apdrošināta *DAK*.

40 Turklāt ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir nospriedusi, ka tādi pabalsti, kas piešķirti Vācijas aprūpes apdrošināšanas sistēmas ietvaros, kuriem ir tiem raksturīgās pazīmes, ir "slimības pabalsti" Regulas Nr. 1408/71 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta izpratnē, jo to mērķis būtībā ir papildināt slimības apdrošināšanas, kurai tie ir piesaistīti no organizatoriskā viedokļa, pabalstus, tādējādi uzlabojot aprūpējamo personu veselības stāvokli un dzīves apstākļus (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Molenaar*, 24. un 25. punkts).

41 Tādējādi uz šādiem pabalstiem attiecas Regulas Nr. 1408/71 III sadaļas 1. nodaļa, kurā ietverts šīs regulas 18.–36. pants.

42 Šajā sakarā iesniedzējtiesa šo jautājumu ir formulējusi, ņemot vērā Regulas Nr. 1408/71 19. pantu. Lasot šo tiesību normu Tiesas judikatūras, proti, 1992. gada 10. marta sprieduma lietā C-215/90 *Twomey* (*Recueil*, I-1823. lpp., 18. punkts) un 2002. gada 17. septembra sprieduma lietā C-413/99 *Baumbast* un *R* (*Recueil*, I-7091. lpp., 89. punkts) kontekstā, tā uz kompetentās valsts rēķina darba ņēmējam vai pašnodarbinātai personai, kā arī to ģimenes locekļiem, kas dzīvo citā dalībvalstī un kuru stāvokļa dēļ tiem ir nepieciešama aprūpe dzīvesvietas dalībvalsts teritorijā, garantē tiesības saņemt slimības pabalstus natūrā, ko izmaksā šīs pēdējās minētās dalībvalsts iestāde.

43 Katrā ziņā šajā gadījumā, ņemot vērā faktu kontekstu, kādā iekļaujas pamata prāva, ir jāizvērtē, vai Regulas Nr. 1408/71 19. panta vietā būtu ņemams vērā tās 22. pants. Faktiski, kaut arī iesniedzējtiesa formāli šajā jautājumā ir norobežojusies tikai ar minētā 19. panta interpretāciju, šis apstāklis nav šķērslis, lai Tiesa valsts tiesai sniegtu visus Kopienu tiesību interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izlemjot tās iztiesājamo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa tos savā jautājumā ir minējusi vai ne (šajā sakarā skat. 2004. gada 7. septembra spriedumu lietā C-456/02 *Trojani*, Krājums, I-7573. lpp., 38. punkts; 2005. gada 15. septembra spriedumu lietā C-258/04 *Ioannidis*, Krājums, I-8275. lpp., 20. punkts, un 2007. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-392/05 *Alevizos*, Krājums, I-3505. lpp., 64. punkts).

44 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka fon Šamjē-Glisčinska jau pirms 2001. gada 27. augusta lūguma ir saņēmusi Vācijas aprūpes apdrošināšanas sistēmā paredzētos pabalstus kā kombinētus *SGB* XI sējuma 38. pantā paredzētos pabalstus. Tādējādi šķiet, ka šī lūguma iesniegšanas brīdī viņa jau atbilda aprūpes nosacījumam, kas tai deva tiesības saņemt šajā sistēmā paredzētos pabalstus, ieskaitot tos, kad aprūpe dzīvesvietā vai daļēja aprūpe aprūpes iestādē nav iespējama vai, ņemot vērā konkrētā gadījuma īpatnības, nav apspriežama saskaņā ar *SGB* XI sējuma 43. panta 1. punktu.

45 Šāds apstāklis, ja tas būtu jāapstiprina iesniedzējtiesai, būtu iemesls, lai ņemtu vērā Regulas Nr. 1408/71 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 3. punktu. Faktiski, kā tas izriet no minētā 22. panta 1. punkta b) apakšpunkta, to lasot kopā ar tā 3. punkta pirmo daļu, nosaukuma, tas attiecas uz pieņēmumu, ka slimības laikā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes locekļa dzīvesvieta tiek pārcelta uz dalībvalsti, kas nav kompetentās iestādes valsts.

46 Šajā gadījumā tomēr nav jāpauž viedoklis par jautājumu, vai tādos īpašos apstākļos kā pamata lietā ir piemērojams Regulas Nr. 1408/71 19. pants vai 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts. Faktiski ir jāatzīst, ka tādā situācijā, kādā atradās fon Šamjē-Glisčinska, ar šīm tiesību normām ieviestie mehānismi, izņemot atļauju, kas pieprasīta saskaņā ar minētās regulas 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu un kuru var atteikt tikai tad, ja ir konstatēts, ka attiecīgās personas pārvietošanās kaitētu tās veselības stāvoklim vai ārstēšanas saņemšanai, būtiski neatšķiras no to rezultātu viedokļa. Faktiski pat — kā tas izriet no šī sprieduma 42. un 45. punkta — 19. pants un 22. panta 1. punkta b) apakšpunkts attiecas uz dažādām situācijām, un tiem tādējādi ir dažādi mērķi; abu ar šīm tiesību normām ieviesto mehānismu nolūks ir nodrošināt, lai darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes loceklis dalībvalstī, kas nav kompetentās iestādes valsts, saņemtu pabalstus natūrā uz kompetentās iestādes rēķina, ko piešķir dzīvesvietas iestāde vai, attiecīgā gadījumā, tās valsts iestāde, kur persona uzturas, saskaņā ar šīs otrās dalībvalsts iestādei piemērojamajiem tiesību aktiem, kā arī naudas pabalstus saskaņā ar kompetentajai iestādei piemērojamajiem tiesību aktiem, kurus vai nu tieši piešķir šī pēdējā minētā iestāde, vai arī tie tiek piešķirti uz tās rēķina.

47 Kā izriet no šī sprieduma 24., 25. un 32. punkta, ar 2001. gada 27. augusta pieteikumu fon Šamjē-Glisčinska būtībā centās panākt, lai pabalsti, kas saskaņā ar Vācijas tiesību aktiem ir atzīti par pabalstiem natūrā, uz kuriem viņai saskaņā ar šiem tiesību aktiem bija tiesības, tai tiktu piešķirti saistībā ar aprūpi, kas tai tikusi sniegta aprūpes iestādē Austrijā.

48 Protams, Regulas Nr. 1408/71 kontekstā pabalstu natūrā un naudas pabalstu jēdziens Kopienu tiesībās ir jāinterpretē autonomi (šajā sakarā skat. 2006. gada 15. jūnija spriedumu lietā C-466/04 *Acereda Herrera*, Krājums, I-5341. lpp., 29. un 30. punkts). Tomēr Tiesa jau ir nospriedusi, ka attiecībā uz tādu kā pamata lietā minētā aprūpes apdrošināšanas sistēma aprūpes apdrošināšanas pabalsti, kas ietver ar uzturēšanos aprūpes iestādē saistītu izdevumu uzņemšanos vai atlīdzināšanu, kas radušies ieinteresētās personas aprūpes valstī, ietilpst pabalstu natūrā jēdzienā Regulas Nr. 1408/71 III sadaļas izpratnē (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Molenaar*, 6. un 32. punkts, kā arī 2004. gada 8. jūlija spriedumu apvienotajās lietās C-502/01 un C-31/02 *Gaumain-Cerri* un *Barth*, Krājums, I-6483. lpp., 26. punkts), proti, minētie pabalsti ietver *SGB* XI sējuma 43. pantā paredzēto pilno aprūpi.

49 Tādējādi ir jāatzīst, ka tādi pabalsti kā 2001. gada 27. augusta pieteikumā minētie, lai arī tie izpaužas kā naudas pārskaitījumi, tādējādi atlīdzinot izdevumus, pretēji tam, ko apgalvojusi prasītāja pamata lietā, ir pabalsti natūrā Regulas Nr. 1408/71 III sadaļas izpratnē un tādējādi uz tiem attiecas tiesību normas par šāda veida pabalstiem.

50 Šajā kontekstā ir jāatgādina, ka Tiesa jau ir interpretējusi Regulas Nr. 1408/71 19. pantu tādējādi, ka apdrošinātā persona, kas atbilst šajā tiesību normā minētajiem apstākļiem, savas dzīvesvietas dalībvalstī saņem pabalstu natūrā tiktāl, ciktāl šīs pēdējās minētās valsts tiesiskajā regulējumā neatkarīgi no speciālāka sociālās aizsardzības sistēmas, kurā tas iekļaujas, nosaukuma ir paredzēti pabalsti natūrā tādu pašu risku segšanai, kurus kompetentajā valstī sedz ar attiecīgo apdrošināšanu (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Molenaar*, 37. punkts). Šī interpretācija ir saderīga gan ar minētā 19. panta tekstu, gan arī ar mērķi darba ņēmējam vai pašnodarbinātajai personai dzīvesvietas vai uzturēšanās valstī nodrošināt pieeju aprūpei atbilstoši tā veselības stāvoklim vienlīdzīgos apstākļos salīdzinājumā ar apdrošinātajām personām šīs dalībvalsts apdrošināšanas sistēmā.

51 Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 19. panta 2. punktu ģimenes locekļi minētās regulas izpratnē uz kompetentās valsts rēķina saņem pabalstus natūrā, ko sniedz viņu

dzīvesvietas iestāde tādās robežās un atbilstoši tādiem noteikumiem, kādus tā piemēro (šajā sakarā skat. 1995. gada 8. jūnija spriedumu lietā C-451/93 *Delavant*, *Recueil*, I-1545. lpp., 15. punkts).

52 No šī sprieduma 46. punkta izriet, ka, tā kā ar Regulas Nr. 1408/71 19. pantu un 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu ieviestie mehānismi ir līdzīgi, pēc analoģijas principā būtu jāvērtē jautājums par to, vai uz apdrošinātajām personām attiecas šī pēdējā minētā tiesību norma, to lasot kopā ar minētās regulas 22. panta 3. punktu.

53 Tādējādi neatkarīgi no tā, vai pamata prāvā varētu piemērot Regulas Nr. 1408/71 19. pantu vai arī 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ir jānorāda, ka saskaņā ar vienas vai otras tiesību normas ieviestajiem mehānismiem, ja attiecīgās apdrošinātās personas dalībvalsts dzīvesvietas tiesību aktos nav paredzēti pabalsti natūrā, lai segtu risku, par kuru ir pieprasītas tiesības saņemt šādus pabalstus, ar Regulu Nr. 1408/71 kā tādu netiek izvirzīta prasība piešķirt pabalstus ārpus kompetentās valsts, ko vai nu veiktu kompetentā iestāde, vai tie tiktu piešķirti uz tās rēķina.

54 Tādos kā pamata prāvā minētie apstākļi šajā interpretācijā nav nozīmes Regulas Nr. 1612/68 10. pantam, kas minēts pirmajā prejudiciālajā jautājumā.

55 Tomēr pretēji Vācijas un Norvēģijas valdību, kā arī Komisijas minētajam Regulas Nr. 1408/71 19. un 22. pants nebūtu jāinterpretē tādējādi, ka, dzīvojot dalībvalstī, kas nav kompetenta minētās regulas izpratnē, sociāli apdrošinātās personas pieeja pabalstiem natūrā ekskluzīvā veidā ir noregulēta dzīvesvietas dalībvalsts tiesiskajā regulējumā tādējādi, ka, ja šīs pēdējās minētās valsts tiesību aktos nav paredzēta pabalsta natūrā piešķiršana, lai segtu risku, par kuru ir pieprasītas tiesības saņemt šādus pabalstus, šīs tiesību normas ir šķērslis, lai kompetentā iestāde piešķirtu šādus pabalstus natūrā.

56 Faktiski, interpretējot, ka ar Regulu Nr. 1408/71 dalībvalstij ir aizliegts darba ņēmējiem un to ģimenes locekļiem paredzēt plašāku sociālo aizsardzību par to, kas izriet no minētās regulas piemērošanas, vienlaikus tiktu pārsniegts kā Regulas Nr. 1408/71 mērķis, tā arī EKL 42. panta mērķis un ietvari (šajā sakarā skat. 1980. gada 10. janvāra spriedumu lietā 69/79 *Jordens-Vosters*, *Recueil*, 75. lpp., 11. punkts; 1988. gada 5. jūlija spriedumu lietā 21/87 *Borowitz*, *Recueil*, 3715. lpp., 24. punkts, kā arī 2008. gada 20. maija spriedumu lietā C-352/06 *Bosmann*, Krājums, I-3827. lpp., 27.–29. un 33. punkts).

57 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka, ja atšķirībā no kompetentās dalībvalsts sociālās apdrošināšanas sistēmas dalībvalstī, kur dzīvo aprūpējamā persona un kurā tā ir apdrošināta kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes loceklis Regulas Nr. 1408/71 izpratnē, nav paredzēti pabalsti natūrā tādos gadījumos, kad šai personai ir vajadzīga aprūpe, ar šīs regulas 19. vai 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu kā tādu netiek izvirzīta prasība pabalstus piešķirt ārpus kompetentās valsts, ko vai nu veiktu kompetentā iestāde, vai arī tie tiktu piešķirti uz tās rēķina.

Par otro jautājumu

58 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa saistībā ar pieņēmumu, ka pabalstu natūrā apdrošinātajām personām kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes locekļiem, kas ir tādā pašā aprūpes statusā kā fon Šamjē-Glisčinska, paredz kompetentās valsts sociālās apdrošināšanas sistēma, nevis dzīvesvietas dalībvalsts, vēlas uzzināt, vai tādos apstākļos kā pamata lietā ar EKL 18., 39. vai 49. pantu tiek pieļauts tāds kā ar *SGB* XI sējuma 34. pantu ieviestais tiesiskais regulējums, pamatojoties uz kuru, kompetentā iestāde neatkarīgi no mehānismiem, kas ieviesti ar Regulas Nr. 1408/71 19. pantu vai attiecīgajā gadījumā ar 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu, uz nenoteiktu laiku atsakās segt izdevumus, kas saistīti ar uzturēšanos aprūpes iestādē dzīvesvietas dalībvalstī, kas šajā gadījumā atbilst pabalstiem, kurus šī persona būtu varējusi saņemt, ja šāda pati aprūpe būtu bijusi sniegta aprūpes iestādē, kas noslēgusi līgumu un atrodas kompetentajā valstī.

59 Prasītājs pamata lietā uzskata, ka saskaņā ar EKL 39. pantu apdrošinātās personas aprūpei domātie pabalsti natūrā, ko izmaksā uz aprūpes apdrošināšanas pamata, ir jāsniedz arī citās dalībvalstīs, nevis tikai Vācijas Federatīvajā Republikā vismaz kā naudas pabalsti vai, tieši uzņemoties līdz Vācijas noteiktai likmei paredzētus izdevumus, kas saistīti ar saņemto aprūpi aprūpes iestādē Austrijā.

60 Vācijas valdība gluži otrādi uzskata, ka tieši tāpat kā ar EK līgumu, pamatojoties uz primārajām tiesībām atbilstīgu interpretāciju, netiek izvirzīta prasība grozīt atvasināto tiesību normu par pabalstu natūrā neeksportēšanu atsevišķos gadījumos primārajās tiesībās nav tieša juridiskā pamata, kas papildinātu vai grozītu šo tiesību nomu.

61 Norvēģijas valdība savukārt norāda uz īpašās aprūpes iestādēs sniegtās aprūpes īpatnībām un tādējādi pārstāv viedokli, ka pamata prāvā nav tiesību uzņemties segt noteiktus izdevumus, kas saistīti ar šo aprūpi, pamatojoties uz EKL 39. un 49. pantu.

62 Visbeidzot, Komisija norāda, ka ar Regulu Nr. 1408/71 tiek regulētas tādas kā pamata lietā minētās situācijas, proti, atsaukšanās uz primārajām tiesībām šajā lietā esot iespējama, ja šīs regulas attiecīgās normas būtu prettiesiskas. Taču šīs tiesību normas nav spēkā neesošas primāro tiesību kontekstā. Kolīziju un koordinējošās normas esot vajadzīgas, lai izslēgtu divkāršu pabalstu piešķiršanu, un ir pamatotas ar praktiskiem apsvērumiem.

63 Vispirms ir jāatgādina, ka gan no judikatūras, gan arī no EKL 152. panta 5. punkta izriet, ka Kopienu tiesības neietekmē dalībvalstu tiesības organizēt to sociālā nodrošinājuma sistēmu un it īpaši pieņemt noteikumus par ārstniecības pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu (2009. gada 10. marta spriedums lietā C-169/07 *Hartlauer*, Krājums, I-1721. lpp., 29. punkts un tajā minētā judikatūra). Ja nav saskaņošanas Kopienu līmenī, tad katras dalībvalsts tiesību aktos ir jāparedz nosacījumi pabalstu piešķiršanai sociālās apdrošināšanas jomā. Tomēr, īstenojot šo kompetenci, dalībvalstīm ir jāievēro Kopienu tiesības (skat. it īpaši 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-157/99 *Smits* un *Peerbooms*, *Recueil*, I-5473. lpp., 44.–46. punkts, kā arī 2004. gada 18. marta spriedumu lietā C-8/02 *Leichtle*, *Recueil*, I-2641. lpp., 29. punkts

un tajā minētā judikatūra), proti, Līguma noteikumi par pakalpojumu brīvu sniegšanu (skat. 2007. gada 19. aprīļa spriedumu lietā C-444/05 *Stamatelaki*, Krājums, I-3185. lpp., 23. punkts), par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (skat. 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-228/07 *Petersen*, Krājums, I-6989. lpp., 42. punkts) vai arī katram Eiropas Savienības pilsonim piešķirto brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā (skat. 2000. gada 23. novembra spriedumu lietā C-135/99 *Elsen*, *Recueil*, I-10409. lpp., 33. punkts, un 2008. gada 21. februāra spriedumu lietā C-507/06 *Klöppel*, Krājums, I-943. lpp., 16. punkts).

64 Tāpat Tiesa jau ir nospriedusi, ka, pieņemdama Regulu Nr. 14078/71, Padome ir ņēmusi vērā plašo diskrecionāro varu, kas ir tās rīcībā, izvēloties vispiemērotākos pasākumus EKL 42. pantā minētā rezultāta sasniegšanai (šajā sakarā skat. 1999. gada 20. aprīļa spriedumu lietā C-360/97 *Nijhuis*, *Recueil*, I-1919. lpp., 30. punkts), un principā ir izpildījusi pienākumu, kas izriet no tai ar šo pantu uzdotās misijas ieviest sistēmu, kas darba ņēmējiem ļautu pārvarēt šķēršļus, kādi tiem var rasties sociālās apdrošināšanas jomā pieņemto valsts tiesību normu dēļ (šajā sakarā skat. 1995. gada 22. novembra spriedumu lietā C-443/93 *Vougioukas*, *Recueil*, I-4033. lpp., 30. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Molenaar*, 14. punkts, un 2004. gada 16. decembra spriedumu lietā C-293/03 *My*, *Recueil*, I-12013. lpp., 34. punkts). Šajā tiesvedībā nav norādīts, ka attiecībā uz tādu situāciju, kuras rezultātā ir izcēlusies pamata prāva, nav spēkā 19. vai 22. pants, vai arī kāda no Regulas Nr. 1408/71 normām, un Tiesai nav iesniegta nekāda informācija, ka tā tas, iespējams, varētu būt.

65 Faktiski — kā tas izriet no šī sprieduma 50. un 52. punkta — atkarībā no gadījuma ar Regulas Nr. 1408/71 19. vai 22. pantu izveidotie mehānismi atspoguļo Kopienu likumdevēja gribu izvēlēties risinājumu, saskaņā ar kuru attiecībā uz slimības pabalstiem natūrā apdrošinātā persona dzīvesvietas vai uzturēšanās dalībvalstī var saņemt savam stāvoklim atbilstošu aprūpi vienādos apstākļos salīdzinājumā ar šīs dalībvalsts sociālās apdrošināšanas sistēmā apdrošinātajām personām (šajā sakarā attiecībā uz Regulas Nr. 1408/71 22. pantu skat. arī 2003. gada 3. jūlija spriedumu lietā C-156/01 *van der Duin* un *ANOZ Zorgverzekeringen*, *Recueil*, I-7045. lpp., 50. punkts, un 2005. gada 12. aprīļa spriedumu lietā C-145/03 *Keller*, Krājums, I-2529. lpp., 45. punkts). Proti, saskaņā ar Regulas Nr. 1408/71 36. pantu, ja dzīvesvieta nav kompetentajā valstī, tad dzīvesvietas iestādes piešķirtie pabalsti natūrā uz kompetentās

iestādes rēķina saskaņā ar šīs regulas 19. un 22. pantu šai pēdējai minētai iestādei ir jāatmaksā pilnībā. Tomēr, īstenodams savu diskrecionāro varu, Kopienu likumdevējs, tostarp ņemot vērā iespējamo vajadzību saņemt steidzamo medicīnisko aprūpi ārpus kompetentās valsts, leģitīmi ir varējis izvēlēties dzīvesvietas iestādei nepieprasīt, lai tā, neraugoties uz praktiskām un administratīvām grūtībām, kas no tā izriet, piešķirtu pabalstu natūrā saskaņā ar kompetentās iestādes piemērotajiem tiesību aktiem — tiesību aktiem, kas dzīvesvietas iestādei varbūt nemaz nav zināmi.

66 Tādējādi Tiesas sniegtā Regulas Nr. 1408/71 interpretācija, atbildot uz pirmo prejudiciālo jautājumu, ir vērā ņemama neatkarīgi no risinājuma, kas izrietētu no iespējamās primāro tiesību piemērošanas (skat. pēc analoģijas iepriekš minēto spriedumu lietā *Acereda Herrera*, 38. punkts). Faktiski tas, ka valsts pasākums, iespējams, var būt atbilstīgs atvasināto tiesību aktam, šajā gadījumā Regulai Nr. 1408/71, noteikti nenozīmē, ka uz to neattiecas Līguma noteikumi (šajā sakarā skat. 1998. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-158/96 *Kohll*, *Recueil*, I-1931. lpp., 25. punkts, un 2006. gada 16. maija spriedumu lietā C-372/04 *Watts*, Krājums, I-4325. lpp., 47. punkts). No tā izriet, ka šajā gadījumā Regulas Nr. 1408/71 19. un 22. panta piemērojamība tādai kā pamata lietā minētā situācija neizslēdz, ka ieinteresētā persona saskaņā ar primāro tiesību normām varētu lūgt segt dažus izdevumus, kas saistīti ar aprūpi aprūpes iestādē citā dalībvalstī, pastāvot citiem nosacījumiem nekā minētajos pantos uzskaitītie (pēc analoģijas skat. 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-368/98 *Vanbraekel* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 37.–53. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Watts*, 48. punkts).

67 Šajā gadījumā vispirms, ņemot vērā šī sprieduma 21.–30. punktā minēto, lietas materiālos atrodamo informāciju, ir jāizvērtē, vai tāda kā pamata lietā minētā situācija tik tiešām ietilpst otrajā prejudiciālajā jautājumā minēto tiesību normu, proti, EKL 18., 39. un 49. panta, tvērumā. Šajā sakarā Vācijas un Norvēģijas valdības, kā arī Komisija, ņemot vērā iesniedzējtiesas lēmumā izklāstītos faktus un atbildes uz šī sprieduma 22. punktā minēto lūgumu sniegt paskaidrojumus, pauž šaubas par EKL 39. un 49. panta piemērojamību. Norvēģijas valdība un Komisija uzskata, ka uz šo jautājumu nebūtu jāatbild EKL 18. panta kontekstā.

68 Vispirms attiecībā uz EKL 39. panta piemērojamību ir jāatgādina, ka jēdziens "darba ņēmējs" Kopienu tiesībās nav viennozīmīgs, bet mainās atkarībā no paredzētās piemērošanas jomas (tostarp skat. 2005. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-543/03 *Dodl* un *Oberhollenzer*, Krājums, I-5049. lpp., 27. punkts). Tā EKL 39. panta un Regulas Nr. 1612/68 ietvaros izmantotais darba ņēmēja jēdziens noteikti nesaskan ar to, kas tiek izmantots EKL 42. panta un Regulas Nr. 1408/71 jomā (šajā sakarā skat. 1998. gada 12. maija spriedumu lietā C-85/96 *Martínez Sala*, *Recueil*, I-2691. lpp., 31., 32., 35. un 36. punkts).

69 Attiecībā uz EKL 39. pantu atbilstoši pastāvīgajai Tiesas judikatūrai "darba ņēmēja" jēdzienam EKL 39. panta izpratnē ir Kopienas nozīmes piemērojamība un tas nevar tikt interpretēts šauri. Par darba ņēmēju ir uzskatāma ikviena persona, kam ir reāla un efektīva nodarbošanās, izņemot nodarbošanos, kas ir tik niecīga, ka tā ir tikai mazsvarīga un papildu nodarbošanās. Saskaņā ar šo judikatūru darba attiecību raksturīga iezīme ir tā, ka persona noteiktu laiku citas personas labā un tās vadībā sniedz pakalpojumus, pretī saņemot darba samaksu (it īpaši skat. 1986. gada 3. jūlija spriedumu lietā 66/85 *Lawrie-Blum*, *Recueil*, 2121. lpp., 16. un 17. punkts, kā arī iepriekš minētos spriedumus lietā *Trojani*, 15. punkts, un lietā *Petersen*, 45. punkts).

70 No judikatūras arī izriet, ka uz dalībvalsts pilsoņiem, kuri meklē darbu citā dalībvalstī, arī attiecas EKL 39. pants (šajā sakarā skat. 1991. gada 26. februāra spriedumu lietā C-292/89 *Antonissen*, *Recueil*, I-745. lpp., 12. un 13. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Martínez Sala*, 32. punkts; 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-138/02 *Collins*, *Recueil*, I-2703. lpp., 57. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Ioannidis*, 21. punkts, kā arī 2009. gada 4. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-22/08 un C-23/08 *Vatsouras* un *Koupatantze*, Krājums, I-4585. lpp., 36. punkts).

71 Šīs tiesvedības ietvaros, kā tas arī izriet no iesniedzējtiesas lēmuma, fon Šamjē-Glisčinskis apstiprina, ka šī sprieduma 25. un 28. punktā minēto *DAK* lēmumu pieņemšanas brīdī viņš meklēja darbu Austrijā un ka tādējādi uz viņa sievas kā uz viņa ģimenes locekļa situāciju bija attiecināms EKL 39. pants.

72 Tomēr, kā tas izriet no šī sprieduma 26., 27. un 29. punkta, Tiesas rīcībā nav informācijas šī apgalvojuma atbalstam. Faktiski — kā tas izriet no šī sprieduma 27. punkta — prasītāja iesniegtā informācija, pirmkārt, ar šī sprieduma 22. punktā minētās vēstules palīdzību un, otrkārt, tiesas sēdē teikto, nebūt nav saskanīga un drīzāk ļauj saprast, ka *DAK* lēmumu pieņemšanas brīdī fon Šamjē-Glisčinskis, pulēdamies pārņemt uzņēmumu Austrijā, turpināja dzīvot Vācijā, neizmantodams ar EKL 39. pantu garantēto pārvietošanās brīvību.

73 Šajos apstākļos šķiet, ka EKL 39. pants minētajā prāvā nav piemērojams.

74 Tālāk attiecībā uz EKL 49. pantu uzreiz jānorāda, ka neviens no Līguma noteikumiem neļauj abstrakti noteikt laiku vai biežumu, pamatojoties uz kuru, pakalpojuma sniegšanu vai noteiktu pakalpojuma veidu nevar uzskatīt par pakalpojumu sniegšanu Līguma izpratnē. Tā jēdziens "pakalpojums" Līguma izpratnē nevar attiekties uz ļoti atšķirīgu pabalstu natūrā, ieskaitot pakalpojumus, kuri tiek sniegti ilgu laika posmu, pat vairākus gadus (šajā sakarā skat. 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā C-215/01 *Schnitzer*, *Recueil*, I-14847. lpp., 30. un 31. punkts, un 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-171/02 Komisija/Portugāle, *Recueil*, I-5645. lpp., 26. punkts).

75 No Tiesas judikatūras izriet, ka Līguma tiesību normas pakalpojumu sniegšanas brīvības jomā neattiecas uz situāciju, kurā dalībvalsts pilsonis nodibina savu galveno dzīvesvietu citā dalībvalstī nolūkā tajā saņemt pakalpojumus beztermiņa laikposmā (šajā sakarā skat. it īpaši 1988. gada 5. oktobra spriedumu lietā 196/87 *Steymann*, *Recueil*, 6159. lpp., 17. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Trojani*, 28. punkts; 2004. gada 19. oktobra spriedumu lietā C-200/02 *Zhu* un *Chen*, Krājums, I-9925. lpp., 22. punkts, kā arī attiecībā uz īpašām aprūpes iestādēm 1997. gada 17. jūnija spriedumu lietā C-70/95 *Sodemare* u.c., *Recueil*, I-3395. lpp., 38. punkts).

76 Šajā gadījumā, pamatojoties uz šī sprieduma 22.–24., 26. un 27. punktā izklāstīto informāciju, šķiet, ka fon Šamjē-Gliščinska nebija apmetusies Austrijā uz laiku, lai saņemtu aprūpi īpašā aprūpes iestādē, kurā viņa tika uzņemta. No šīs pašas informācijas izriet, ka viņa šajā dalībvalstī bija nodibinājusi drošu dzīvesvietu bez jebkādiem ierobežojumiem laikā.

77 Šādos apstākļos — kā to uzsver Vācijas un Norvēģijas valdības, kā arī Komisija — šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvaros nevar piemērot EKL 49. pantu.

78 Attiecībā uz šī sprieduma 73. un 77. punktā atzīto saistībā ar EKL 39. un 49. panta piemērošanu ir jāatgādina, ka fon Šamjē-Gliščinskim katrā ziņā kā Vācijas pilsonim ir Savienības pilsoņa statuss saskaņā ar EKL 17. panta 1. punktu.

79 Nonākot Austrijā un tur iedibinot dzīvesvietu, fon Šamjē-Gliščinskis izmantoja savas tiesības, kas tam ir piešķirtas ar EKL 18. panta 1. punktu. Uz tādu kā fon Šamjē-Gliščinska situācija tādējādi attiecas Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un apmesties dalībvalstī, kuras pilsoņi viņi nav.

80 Šajos apstākļos pamata lietā minētā situācija ir jāvērtē, ņemot vērā tiesības, kuras no EKL 18. panta 1. punkta var atvasināt tāda aprūpē esoša Savienības pilsone kā fon Šamjē-Gliščinska.

81 Saskaņā ar šo tiesību normu ikvienam Savienības pilsonim ir tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstīs, ievērojot EK līgumā noteiktos ierobežojumus un nosacījumus, kā arī tā īstenošanai paredzētos pasākumus.

82 Šajā sakarā no judikatūras izriet, ka iespējas, kas Līgumā piedāvātas saistībā ar Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos, nevarētu efektīvi izmantot, ja dalībvalsts pilsonim varētu liegt tās izmantot to šķēršļu dēļ, kurus viņa dzīvošanai uzņemošajā valstī rada viņa izcelsmes valsts tiesiskais regulējums, sodot viņu par šo tiesību izmantošanu (skat. 2007. gada 23. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-11/06 un C-12/06 *Morgan* un *Bucher*, Krājums, I-9161. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī 2008. gada 4. decembra spriedumu lietā C-221/07 *Zablocka-Weyhermüller*, Krājums, I-9029. lpp., 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

83 Šajā gadījumā, protams, ir skaidrs, ka fon Šamjē-Gliščinska, pārceļoties uz aprūpes iestādi, kura nebija noslēgusi līgumu *SGB* XI sējuma 72. panta izpratnē, Austrijā, attiecībā uz šajā likumā paredzēto pabalstu natūrā piešķiršanu atradās mazāk labvēlīgā situācijā salīdzinājumā ar situāciju, kādā viņa būtu bijusi, ja viņa minētā likuma 43. panta izpratnē lūgtu pilnu aprūpi aprūpes iestādē, kas noslēgusi līgumu un atrodas Vācijā.

84 Tomēr, tā kā EKL 42. pantā paredzēta dalībvalstu tiesību aktu koordinēšana, nevis to saskaņošana, atšķirības katras dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmās pēc būtības un no procedūras viedokļa un tādējādi arī atšķirības tur apdrošināto personu tiesībās šī tiesību norma neskar (šajā sakarā darba ņēmēju brīvas pārvietošanās jomā skat. 1986. gada 15. janvāra spriedumu lietā 41/84 *Pinna*, *Recueil*, 1. lpp., 20. punkts, kā arī 1997. gada 30. janvāra spriedumus lietā C-340/94 *de Jaeck*, *Recueil*, I-461. lpp., 18. punkts, un lietā C-221/95 *Hervein* un *Hervillier*, *Recueil*, I-609. lpp., 16. punkts).

85 Šajos apstākļos ar EKL 18. panta 1. punktu apdrošinātajai personai tiek nodrošināta pārvietošanās uz citu dalībvalsti, kas ir neitrāla sociālā nodrošinājuma, īpaši slimības pabalstu, jomā (šajā sakarā pēc analoģijas saistībā ar EKL 39. pantu skat. 2002. gada 19. marta spriedumu apvienotajās lietās C-393/99 un C-394/99 *Hervein* u.c., *Recueil*, I-2829. lpp., 51. punkts, kā arī 2006. gada 9. marta spriedumu lietā C-493/04 *Piatkowski*, Krājums, I-2369. lpp., 34. punkts). Kā to arī norāda Komisija, ņemot vērā starp dalībvalstu sistēmām un tiesību aktiem pastāvošās atšķirības šajā jomā, šāda pārvietošanās attiecīgajai personai varētu būt vairāk vai mazāk labvēlīga atkarībā no piemērojamo valstu tiesību aktu kombinācijas saskaņā ar Regulu Nr. 1408/71.

86 Situācija, kādā atradās fon Šamjē-Glisčinska, pārceļoties uz aprūpes iestādi Austrijā, drīzāk izrietēja no Vācijas un Austrijas tiesību aktu atkarības riska jomā kombinētas piemērošanas saskaņā ar Regulu Nr. 1408/71, nevis no *SGB* XI sējuma 34. pantā atrodamā regulējuma. Faktiski, pieņemot, ka pabalsti natūrā Austrijas tiesiskajā regulējumā būtu bijuši paredzēti attiecībā uz atkarības gadījumiem, kāds ir ieinteresētās personas gadījums, tad saskaņā ar šo regulējumu šos pabalstus būtu bijis jāizmaksā dzīvesvietas iestādei neatkarīgi no tā, kāds šajā sakarā ir Vācijas tiesiskais regulējums, un saskaņā ar minētās regulas 36. pantu šai iestādei izdevumus būtu atlīdzinājusi kompetentā iestāde.

87 Šajos apstākļos, tā kā Vācijas Federatīvā Republika un Austrijas Republika var brīvi izvēlēties savu slimības apdrošināšanas sistēmu īpašos noteikumus, nevienu no šīm sistēmām nevar uzskatīt par diskriminācijas iemeslu vai trūkumu tikai tādēļ, ka tam ir nelabvēlīgas sekas, to piemērojot saskaņā ar koordinācijas mehānismiem, kas ieviesti ar EKL 42. pantu, kopsakarā ar citas dalībvalsts sistēmu.

88 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka, ja atšķirībā no kompetentās valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas dalībvalsts, kurā aprūpējamā persona kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas Regulas Nr. 1408/71 izpratnē ģimenes loceklis dzīvo, sociālā nodrošinājuma sistēmā nav paredzēti pabalsti natūrā attiecīgās atkarības situācijās, ar EKL 18. pantu tiek pieļauts, ka tādos kā pamata prāvā minētie apstākļi tiek piemērots tāds kā *SGB* XI sējuma 34. pantā paredzētais tiesiskais regulējums, pamatojoties uz kuru, kompetentā iestāde šādos apstākļos neatkarīgi no mehānismiem, kas ieviesti ar minētās regulas 19. pantu vai attiecīgajā gadījumā ar 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu, uz nenoteiktu laiku atsakās uzņemties segt izdevumus, kas saistīti ar aprūpi aprūpes iestādē dzīvesvietas valstī, kas šajā gadījumā atbilst pabalstiem, kurus šī persona būtu varējusi saņemt par aprūpi aprūpes iestādē, kas noslēgusi līgumu, kompetentajā valstī.

Par tiesāšanās izdevumiem

89 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) ja atšķirībā no kompetentās dalībvalsts sociālā nodrošinājuma sistēmas dalībvalstī, kur dzīvo aprūpējamā persona un kurā tā ir apdrošināta kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas ģimenes loceklis Padomes 1971. gada 14. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1408/71 par sociālā nodrošinājuma sistēmu piemērošanu darbiniekiem un viņu ģimenēm, kas pārvietojas Kopienā, kura grozīta un atjaunināta ar Padomes 1996. gada 2. decembra Regulu (EK) Nr. 118/97, kas savukārt grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 5. jūnija Regulu (EK) Nr. 1386/2001, izpratnē, nav paredzēti pabalsti natūrā tādos gadījumos, kad šai personai ir vajadzīga aprūpe, ar šīs regulas 19. vai 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu kā tādu netiek izvirzīta prasība pabalstus piešķirt ārpus kompetentās valsts, ko vai nu veiktu kompetentā iestāde, vai tie tiktu piešķirti uz tās rēķina;

2) ja atšķirībā no kompetentās valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas dalībvalsts, kurā aprūpējamā persona kā darba ņēmēja vai pašnodarbinātās personas Regulas Nr. 1408/71, kas grozīta un atjaunināta ar Regulu Nr. 118/97, kura savukārt grozīta ar Regulu Nr. 1386/2001, izpratnē ģimenes loceklis dzīvo, sociālā nodrošinājuma sistēmā nav paredzēti pabalsti natūrā attiecīgās atkarības situācijās, ar EKL 18. pantu tiek pieļauts, ka tādos kā pamata lietā minētie apstākļi tiek piemērots tāds kā pamata lietā Sociālā nodrošinājuma kodeksa (*Sozialgesetzbuch*) XI sējuma 34. pantā paredzētais tiesiskais regulējums, pamatojoties uz kuru, kompetentā iestāde šādos apstākļos

neatkarīgi no mehānismiem, kas ieviesti ar minētās regulas 19. pantu vai attiecīgajā gadījumā ar 22. panta 1. punkta b) apakšpunktu, uz nenoteiktu laiku atsakās uzņemties segt izdevumus, kas saistīti ar aprūpi aprūpes iestādē dzīvesvietas valstī, kas šajā gadījumā atbilst pabalstiem, kurus šī persona būtu varējusi saņemt par aprūpi aprūpes iestādē, kas noslēgusi līgumu, kompetentajā valstī.

[Paraksti]